

Asia: VN/23782/2023

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi alkoholilain 17 ja 26 §:n muutoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi alkoholilain 17 ja 26 §: n muutoksesta

VN/23782/2023

Päihdetoimijoiden valtakunnallinen yhteistyöverkosto PÄIVYT ry on yhteistoimintaverkosto, joka toimii päihdepalvelujen toimijoiden ja niiden asiakkaiden toimintaedellytysten edistäjänä sekä uusien toimintamallien kehittäjänä. Verkoston keskeisenä tehtävänä on saattaa päihdepalveluiden asiakas-, ammatti- ja kokemusasiantuntijaorganisaatiot dialogiin päihdepalvelujen kehittämisestä.

Päivyt lausuu seuraavaa:

Päivyt ei kannata hallituksen esitystä alkoholilain 17 ja 26 §: n muuttamiseksi.

Lakiesitys on merkittävästi alkoholilain tavoitteen vastainen. Alkoholilaki perustuu siihen lähtökohtaan, että alkoholi ei ole tavallinen kuluttajatuote, minkä tähden sen tarjontaa ja myyntiä tulee rajoittaa ihmisten suojelemiseksi ja yhteiskunnallisten haittojen vähentämiseksi.

Alkoholin aiheuttamia haittoja ei voida ehkäistä alkoholin kulutusta lisäävällä sääntelyllä. Esityksen perustelussa itsessään todetaan lain toteutuessaan lisäävän alkoholin kulutusta sekä kulutuksen lisääntyneen ja lisääntyvän edelleen jo valmiiksi päihdehaitoista eniten kärsiville.

Esityksen argumentaatio perustuu elinkeinopoliittisiin lähtökohtiin, jotka eivät kunnioita alkoholilain perustaa. Alkoholilain myynnin myönteiset taloudelliset vaikutukset keskittyvät vain pienelle osalle suomalaista elinkeinoelämää, kun taas koko elinkeinoelämä ja koko kansantalous kantavat haittojen kustannukset. Kuluja aiheutuu esimerkiksi hyvinvointialueiden terveys- ja sosiaalipalvelujen käytöstä, järjestyksenvalvontaan ja rikollisuuteen liittyvistä kustannuksista, menetetyistä työpanoksesta ja

lähiympäristön hyvinvoinnin heikkenemisestä.

Hallituksen esityksessä tuodaan esiin merkittäviä sosiaali- ja terveyshaittoja sekä työelämän haittoja, joita esitys toteutuessaan aiheuttaisi. Esityksessä kuitenkin sivuutetaan sen sisältämät omat perustelut, eikä perustella juuri lainkaan miksi niin tehdään. Ainoana perustuna esitetään elinkeinopoliittinen hyöty.

Päivyt vastustaa alkoholilainsäädännön muutosten pilkkomista useampaan lakialoitteeseen, koska pilkkominen hämärtää alkoholilainsäädännön kokonaisuutta ja vaikutuksia. Olisi tärkeä katsoa kokonaisuutta eikä jakaa sitä pieniin lakiehdotuksiin.

Jos lakimuutos tulee tällaisenaan voimaan, se lisää merkittävästi päihdepalveluiden tarvetta, kuten esityksen perustelussakin todetaan. Tällöin on varauduttava riittävin resurssein lisääntyvään päihdehoitoon ja -kuntoutukseen, lastenhuollon sekä muiden sosiaali- ja terveyspalvelujen tarpeeseen. Jo entisestään heikossa asemassa olevat ihmiset ja perheet ovat vaarassa joutua kantamaan kohtuuttoman suuren lisätaakan uudistuksessa.

Esityksen perusteluissa vaikutusta julkiseen talouteen arvioidaan vain verotuottoina, vaikka esityksen itsensäkin mukaan esitetyllä muutoksella on merkittäviä kielteisiä vaikutuksia esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalveluihin.

Suojasalmi Jussi
Sovatek-säätiö

Uusimäki Virvatuli
Päihdetoimijoiden valtakunnallinen yhteistyöverkosto PÄIVYT